

CHAPTER-2

स्वर्णकाकः

QUESTION BANK

प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

1. कीदृशी स्त्री आसीत् ?
2. वृद्धा स्त्री कीदृशी आसीत् ?
3. वृद्धायाः कीदृशी दुहिता आसीत् ?
4. पुत्रीं माता किम् आदिदेश ?
5. स्वर्णकाकस्य चञ्चुः कीदृशः आसीत् ?
6. वालिकायाः माता कीदृशी आसीत् ?
7. स्वर्णपक्षः काकः किम् प्रोवाच ?
8. स्वर्णकाकं निवारयन्ती सा किम् प्रार्थयत् ?
9. सूयोदयात् पूर्वमेव का तत्रोपस्थिता ?
10. स्वर्णगवाक्षात् काकेन किम् कथितम् ?
11. कन्या किम् प्रोवाचत् ?
12. कस्याः दुहिता आसीत् ?
13. कीदृशीं तां क्लिकय काकः प्राह ?
14. वालिका किम् व्यजहार ?
15. सा वालिका कथं विस्मयं गता ?
16. तस्मिन् एव ग्रामे कीदृशी वृद्धा न्यवसत् ?
17. सा वृद्धा ईर्ष्या किम् अभिज्ञातवती ?
18. लुब्ध्या वालिक्या किम् प्राप्तम् ?
19. लोभाविष्टा सा कन्या कीदृशीं मञ्जुषां गृहीतवती ?

20. केन तिस्त्रः मञ्जुषाः कन्यायाः पुरः समुक्षिप्ताः
21. लुब्ध्या वालिकाया किम् प्रात्पम्
22. लोभा विष्टा सा कन्या कीदृशीं मञ्जुषां गृहीतवती
23. गृहमागत्य यदा सा तर्षिता गस्तुषाम् उद्घाटयति तदा कं विलोकयति ?
24. निर्धनायाः वृद्धायाः दुहिता कीदृशी आसीत् ?
25. बालिकाया पूर्वं किं न दृष्टम् आसीत् ?
26. रुदन्ति बालिकां काकः कथम् आश्वासयत् ?
27. बालिका किं दृष्ट्वा आश्वर्यचकिता जाता ?
28. बालिका केन सोपानेन स्वर्णप्रासादम् आसदाद ?
29. शा ताम्रस्थाल्या चयनाय किं तर्कं ददाति ?
30. गर्विता बालिका कीदृशी सोपानम् अयचत् कीदृशं च अप्राप्योत् ?

सन्धि/सन्धिविच्छेदं कृत्वा लिखत -

31. कस्मिंश्चिद्,

32. तस्याश्चैका,

33. चासीत्,

34. र्यातपे,

35. नैतादृशः

36. हसन्तञ्च,

37. हसन्तञ्च,

38. त्ययागन्तव्यम्,

39. तत्रोपस्थिता,

40. यत्तत्र,

41. चाशयर्य,

42. प्रोवाचत्,

43. प्रवृद्धस्तदा,

44. सञ्जाता,

45. व्याजहार,

46. सञ्जितानि,

47. चात्रैव,

48. अद्यावधिः,

49. सञ्जाता,

50. इत्युक्त्वा,

51. यथेच्छम्,

52. समुद्रधाटिता,

53. यथेच्छम्,

54. प्रत्यवदत्,

55. सञ्जाता,

56. तस्मिनैव,

57. तथापि,

58. प्रातस्तत्र,

59. रक्षार्थम्,

60. प्रातस्तत्र,

61. लोभाविष्टा,

62. पर्यत्यजत्,

63. तदन्तरम्

प्रकृतिप्रत्ययं विभज्य लिखत :

- 64. एका,
- 65. निर्धना,
- 66. वृद्धा,
- 67. विनप्रा,
- 68. निक्षिप्य,
- 69. मनोहरा,
- 70. दृष्टः,
- 71. खादन्तम्,
- 72. हसन्तम्,
- 73. विलोक्य,
- 74. वालिका,
- 75. आरब्धा,
- 76. रोदितुम्,
- 77. मदीया,
- 78. निर्धना,
- 79. प्रहर्षिता,
- 80. उपस्थिता,
- 81. विलोक्य,
- 82. सज्जाता,
- 83. शयित्वा,
- 84. कथितम्,
- 85. आगता,
- 86. दृष्ट्वा,

87. निर्धना,
88. गता,
89. पर्यवेषितम्,
90. स्वादितवती,
91. लुब्धा,
92. निक्षिप्य,
93. भक्षयन्,
94. प्रोक्तम्,
95. गत्वा,
96. कथितम्,
97. सज्जाता,
98. आगत्य,
99. विलोक्य,
100. आगत्य,
101. लुब्ध्या,
102. विलोक्य,
103. तर्षिता,
104. गृहीतवती

विलोमपदान् पाठात् चित्वा लिखत –

105. पश्चात्
106. अधः
107. सूर्यास्तः
108. हसितुम्

109. श्वेतः

110. सुप्तः

रेखांकितपदान् अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –

111. ग्रामे निर्धना स्त्री न्यवसत्।

112. सूर्योदयात् पूर्वमेव बालिका तत्रोपस्थिता।

113. लिङ्घा वृद्धा स्वर्णकाकस्य रहस्यमभिज्ञातवती।

114. स्वर्णकाकं निवारयन्ति बालिका प्रार्थयत्।

115. बालिका निर्धनमातुः दुहिता आसीत्।

पञ्चमीविभक्तिं प्रयुज्य वाक्यानि लिखत् -

116. जनः ..... बहिः आगच्छति। (ग्राम)

117. नद्यः ..... निवसन्ति। (पर्वत)

118. ..... पत्राणि पतन्ति। (वृक्ष)

119. बालकः ..... विभेति। (सिंह)

120. ईश्वरः ..... त्रायते। (क्लेश)

121. प्रभु भक्तं ..... निवयन्ति। (पापं)

घटनाक्रमानुसारं लिखत –

122. बालिका सूर्योदयात् प्राक् एव तत्र उपस्थिता अभवत्।

123. यदा मञ्जूषा सा उद्घाटितवती तदा तस्यां महार्हाणि हीरकाणि दृष्ट्वा सा प्रसन्ना जाता।

124. यदा काकः शयित्वा प्रवृद्धः जातः तदा सः स्वर्णगवाक्षात् अवदत्।

125. कस्मिश्चिद् ग्रामे एका धनहीना वृद्धा स्त्री अवसत्।

126. बालिका अकथयत् – अहं ताम्रस्थाल्यामेव भोजनं करिष्यामि।

127. बालिके ! त्वम् आगता ? तिष्ठ, अहं तवकृते सोपानम् अवतारयामि।

128. सा काकं भर्सयन्ति अवदत्।

129. परं स्वर्णसोपानेन सा स्वर्णभवनम् अगच्छत्।

अथोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत-

जगति किञ्चिदपि कार्यम् असाध्यम् असाध्वम् च नास्ति । असम्भवम्-असाध्यम्-कठिनादयः शब्दाः कर्महीनेभ्यः सन्ति । सम्राजे नेपोलियनाय इमे शब्दाः तस्य शब्दकोषे नासन् । साहसी बापूमहोदयः विश्वं चक्रितमकरोत् । बापू शरीरात् शक्तिशाली आसीत् किम्? न । सः तु एकवस्थं लगुडेन एव चलति स्म । परं तस्य विचाराः शक्तिशालिनः भावनाश्च सशक्ताः आसन् । तस्य साहसं दृष्ट्वा कोटिकाः भारतीयाः तस्य पृष्ठे एव आसन् । ब्रिटिशसाम्राज्यः तस्मात् कम्पितोऽभवत् । अहिंसायाः आश्रयेण सः रक्तपातं विना भारतं स्वतन्त्रम् अकारयत् । इदं विश्वस्य एकम् अद्वितीयं विलक्षणं वा उदाहरणं वर्तते । यदा गान्धिमहोदयः अहिंसायाः उद्घोषम् अकरोत् तदा जनाः अहसन् । ते कथयन्ति स्म यत् - अहिंसया सत्येन वा स्वराज्यं प्राप्यते किम्? परं सः सतर्कः सावधानः वा भूत्वा स्व-उद्योगेण प्रति अचलत् साहसं च न अत्यजत् । अन्ते विजयोऽपि अहिंसायाः एव अभवत् । अतः कथयते - उद्योगिनं पुरुषसिंहम् उपैति लक्ष्मीः ।

एकपदेन उत्तरत ।

130. बापू महोदयः शरीरात् कीदृशः न आसीत् ?
131. अन्ते विजयः कस्याः अभवत् ?

पूर्णवाक्येन उत्तरत ।

132. सः रक्तपातं विना कथं भारतं स्वतन्त्रम् अकारयत् ?

निर्देशानुसारम् उत्तरत ।

133. ‘लक्ष्मीः’ इत्यस्य कर्तुपदस्य क्रियापदं किम्?
134. ‘हिंसायाः’ इत्यस्य पदस्य कः विपर्ययः अनुच्छेदे आगतः ?
135. अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकम् एकं लिखत -

